

Közfoglalkoztatottból közalkalmazott

A közművelődési szakember-utánpótlás útja Szabadbattyánban

Cseh Márta

Szabadbattyán a Sárvíz-völgyben, Székesfehérvártól mintegy 10 km-re található település. A közel 5000 fős lélekszámú nagyközségben egy gazdag programkínálatával csalogató művelődési ház és egy gyakran látogatott könyvtár várja a kultúra iránt fogékony helybelleket. Az intézmény vezetőjével, Cseh Mártával és az egyik alkalmazottjával, Molnár Dórával, az egykori kulturális közfoglalkoztatottal beszélgetünk a közfoglalkoztatotti létről, tapasztalatairól, a hivatásszeretetről,

a hivatásszeretetről, az hivatásbeli elköteleződésről, a tanulás, illetve közművelődési szakember utánpótlás fontosságáról.

Máhr Zoltán: *Cseh Mártát, a szabadbattyáni Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár igazgatóját kérdezem arról, hogy miért gondoltak arra, hogy a kulturális közfoglalkoztatási programhoz csatlakozva közösségi munkást foglalkoztatnak a házban?*

Cseh Márta: Amikor én már idejöttem, akkor már itt dolgozott Dóra, mert a Művelődési Ház tevékenységi köre, az itt működő közösségek megkívánták, hogy a programokhoz mindenképp legyen egy olyan embert, aki szívvel-lélekkel, teljes odaadással tudja ezt a feladatkört végezni. Egyre több tematikus eseménysorozatot próbáltunk, próbálunk csinálni, illetve évről-évre színesebb programot alkotunk, s ehhez kellett a segítség, mivel kevesen voltunk hozzá. Dórában, úgy gondolom, megtaláltuk a megfelelő személyt, aki tényleg motivált, és mindig elkötelezetten dolgozik.

M. Z.: *A közösségi művelődés szervezésén túl akkoriban még fenntartási kötelezettség szakaszában volt az Integrált Községi Szolgáltató Tér projekt is, ami azóta lejárt. Mennyiben viszik tovább a projekt egyes elemeit, és milyen feladatai vannak ebben Dórának?*

Cs. M.: Részben továbbvisszük, hiszen a tevékenységünk hasonló. Azt kell, hogy mondjam, hogy az akkor bevált programokat nyilván átvettük, amelyekre kevésbé volt igény, azokat pedig elhagytuk. A képviselő-testülettől szabad kezet kaptunk abban, hogy milyen jellegű programokat rendezünk – persze van olyan, amit mindenképp meg kell valósítani, mert a falu népe megköveteli, de mindig igyekszünk valami újat tenni hozzá, amivel kellően magas intenzitáson tudjuk tartani az érdeklődést.

M. Z.: *És konkrétan mit tartottak meg?*

Cs. M.: Például a gazdálkodóknak szervezett témákat egytől-egyig megtartottuk, hiszen előzőleg is már rendkívül nagy volt az érdeklődés az ilyen jellegű ismer-

Szüreti mulatság

retszerezési lehetőségek iránt, így ez nyilvánvalóan folyamatosan és hosszútávon is működőképes lehet, aztán nemrég szerveztünk egy autóvezetést oktató tanfolyamot is. Emellett folytatjuk az olvasóklubunkat. Igyekeztünk megtartani a munkakereséssel kapcsolatos programjainkat is, de ezek nem jártak sikerrel. Szerencsére nagyobb népszerűségnek örvendenek a családi programok, az ünnepekhez kötődő találkozások, mint például az adventi sorozat.

M. Z.: *Igazgató asszony nem olyan régen kapta meg kinevezését, és rögtön utána javasolta, hogy Dórát vegyék át főállásba. Miért döntött így?*

Cs. M.: Megnövekedtek a feladatok, illetve Dórának már megvolt a kellő rálátása az itt folyó munkákra azáltal, hogy a legtöbb feladatban eddig is aktív szerepet vállalt. Nekem pedig olyan emberre volt szükségem, akinek már sokkal könnyebben át tudom adni azokat a folyamatokat, amiket már esetleg nem bírok szervezni, bonyolítani. Őt addig is láttam, hogy hogyan dolgozott, illetve ezután sem tapasztaltam azt, hogy bármi-

képp is visszavett volna munkavégzése intenzitásából, azt éreztem inkább, hogy nagyon is érdekli a közösségi művelődés szakterülete, és ezért szerettem volna őt munkatársamnak.

M. Z.: *Dóra vállalta, hogy kulturális rendezvényszervezői szakképesítést szerez, ez nyilván segítette az ön döntését is, de mik voltak azok a tulajdonságai, mik voltak azok az*

erényei, amiért javasolta, hogy ő legyen a ház másik munkatársa?

Cs. M.: Egyből elvállalta a szakképesítés megszerzését, a tanulmányokkal járó nehézségeket, hogy minél gyorsabban belelásson a szakmába, úgyhogy ez is egy plusz pont volt, a másik pedig a lelkesedése, a motiváltsága, az, hogy kitartó bizonyos dolgokban, illetve a precizitása, tettekeszsége. Persze ha valami nem megy, nem fél kérdezni sem.

M. Z.: *Voltak Dórának önálló kezdeményezései még abban a korszakban?*

Cs. M.: Fontos, hogy mi mindig csoportmunkában dolgozunk, együtt próbálunk meg egy-egy feladatot megcsinálni, gyakran együtt ötletelünk, s ilyenkor mindig be-dob egy-egy használható, jó gondolatot, ami alapján tovább tudjuk vinni azt az adott programot. Most csak egy egyszerű példát mondok: itt van például a házdíszítés – őszre, szüretre, vagy adventra –, ilyenkor mindig kellene újabb és újabb ötletek. Jó, hogy nem csupán nekem kell ezen gondolkodnom, és a kivitelezésben is maximálisan számíthatok a segítségére.

Anyák napi kézműves foglalkozás

M. Z.: *Esetleg egy konkrét közösségi programot is tudna mondani?*

Cs. M.: Igen, például a termény-ünnep. Azt ősszel találtuk ki, azért, hogy egy másik célcsoportja is legyen az őszi programoknak, hisz ott van a szüret, az általában a lovasokat érdekli, de úgy gondoltuk, hogy figyelemmel kell legyünk – marketinges kifejezéssel élve – egy másik szegmensre is. Ennek a kidolgozásában például rendkívül aktívan vett részt Dóra. A gyerekek számára kínált programban szerepelt egy traktoros felvonulás, ahol a mezőgazdasági gépeket fel kellett díszíteni az őszi terményekkel, utána pedig a központban volt egy koncert, finom sütemény, verseny, illetve a szürethez kapcsolódóan mustkészítés, a gyerekeknek pedig őszi játékok.

M. Z.: *Dóri, most milyen státuszban, milyen szerepben van jelen a Házban?*

Molnár Dóra: Mint kulturális rendezvényszervező, ugyanis ez az általa elvégzett OKJ-s tanfolyam elnevezése. Amikor a kulturális közfoglalkoztatás révén idekerültem, a könyvtárban kezdtem dolgozni, úgy is volt eleinte, hogy könyvtárosként vesznek fel főállásba, ám közben változtak a dolgok. Ez jobb is talán, mert a programszervezés azért közelebb áll hozzám, mint a könyvtár. Persze az is tetszett, és természetesen abba is éppannyira beleláthattam, hiszen azon a szakterületen is egy teljes nyarat végigvittem, meg utána még egy fél évet, de ez az irány jobban tetszik nekem, mint az.

M. Z.: *Dóri, emlékszik még, hogy hogyan került bele az egész folyamatba, a közfoglalkoztatásba?*

M. D.: Igen, az önkormányzattól ajánlottak be a korábbi igazgatónak, a jelenlegi polgármesternek. Idejöttem, elbeszélgettünk, látta, hogy érdekel a kihívás, azt mondta, hogy rendben. Az Nemzeti Művelődési Intézet Fejér Megyei

Irodája sem támasztott kifogást személyemmel szemben, így azóta itt vagyok, és csak hálás lehetek a programnak ezért.

M. Z.: *Igen, erről már van emlékem, akkor is már ott voltam. Egyébként milyen képzettsége van?*

M. D.: Érettségim, és egy ruházati eladói végzettségem. Előtte abban dolgoztam.

M. Z.: *Amikor bekerült a Házba, ugye... akkor még a jelenlegi polgármester volt a Művelődési Ház igazgatója – milyen érzésekkel lépett be, emlékszik még az első élményekre?*

M. D.: Igen, igen, élénken emlékszem. Először nem volt teljesen pozitív a benyomásom, bár érdekesnek, de kicsit monotonnak tűnt. Akkor még az értéktári dolgokat kellett felvinni gépre, a régi iratokat, s a régi jegyzőnek a hátrahagyott emlékeit kellett digitalizálni. Amíg polgármester úr itt volt, akkor csak azzal foglalkoztam, mert nagyon nagy gyűjtemény volt, amit fel kellett dolgozni.

M. Z.: *Tehát az értéktári munkába kapcsolódott be, az értékmérés-*

Molnár Dóra

be, az értéktári anyagok digitalizálásába. A teljes anyagot digitalizálta, ami most sajnos pihen valahol, bár a polgármester úr tervezi, hogy kiadvány készül belőle, de jelenleg teljesen lefoglalják községvezetői teendői. Dóra, mindemellett, hogy ezeket az anyagokat digitalizálta, volt alkalma át is olvasni őket?

M. D.: Igen, a dolgozatomban fel is használtam a képzés során, főleg a történelmi részeket.

M. Z.: *Így kezdődött, és aztán úgy folytatódott, hogy jött Márti... ő lett a munkatársa, majd a főnö-*

Advent

ke. Hogy tudtak együtt dolgozni, és milyen közös munkákban vett részt az alatt az idő alatt?

M. D.: Az összes programban. Legelőször is az adventi programokat említeném, illetve minden évben rendeztünk újévköszöntőt is, amin – az önkormányzati testületnek, és mindazoknak, akik az előző évben segítségünkre voltak – bemutattuk, hogy egy év alatt milyen programokat valósítottunk meg, miket értünk el, milyen fejlesztések zajlottak a településen, milyen beruházások valósultak meg. Ezután következett a gyermek- és felnőtt farsang, ezt szintén minden évben rendszeresen megrendezzük. A gyermekeknek általában népi jellegű, zenével, tánc házzal; a felnőttek pedig könnyűzenével, diszkóval. Majd március 15-i ünnepi programok következtek utána. Mindennek a hagyományát természetesen megtartottuk mind a mai napig.

A Vár-téri Vigasságot a Kula-toronynál is minden évben megrendezzük, oda hagyományörzőket hívunk a különböző országgrészekből, hiszen ott nem csupán falu- és megyebeliek jelennek meg, akik beöltöznek 15-16. századi ruhákba, és fegyver- és harci bemutatókat tartanak, hanem messzi földről is ellátogatnak hozzánk. Ezt követi az egészségnap – ezt az eseményt Márta hozta be a faluba, előtte ilyen még nem volt itt. Szűrővizsgálatok zajlanak, amelyen mindenki részt vehet. 2015 óta minden évben megtartjuk.

M. Z.: Van-e olyan, már-már helyi értéknek tekinthető közösségi rendezvény, mint például a kőszárhegyieknek a hegymenet? (Kőszárhegy a szomszéd település – a szerk.)

M. D.: Igen, az Emma-napi zarándoklat. Ez egy népi hagyomány, Batthyány Emma Róza grófnő építtetett egy kápolnát a pásztorok védőszentjének, ahová minden évben elzarándokol a falu apraja-nagyja.

A rendezvény különlegessége, hogy a katolikus és a református egyházzal is együtt kell működünk, mintegy az ökumenizmus gondolatának jegyében, hiszen ők együtt tartják a megemlékezést.

M. Z.: Van olyan közösségépítő eleme ennek a zarándoklatnak, amivel önök gazdagították, amit önök tettek?

M. D.: Talán a megvendéglést tudnám említeni, amihez mi is természetesen hozzájárulunk, illetve emellett szinte állandó program a református énekkar szereplése, versek is mindig elhangzanak, az úrhidai nyugdíjasok dalköre és a mi nyugdíjas csoportunk is énekel. Az idén kisvonnattal lehetett elutazni a dülő elejéig, és onnan indult a zarándokmenet. Ebben az évben meglepően sokan voltak, és úgy gondolom, hogy még ezt is lehet fokozni. A fiatalok hiányoznak viszont, ezért kellene jövőre egy olyan programot létrehozni, amely vonzaná őket is. Mivel jó idő van, jöhetnének akár gyerekekkel pokrócokat leterítve.

M. Z.: A fenti példából olybá tűnhet, hogy az ifjúsági korosztályt

nehéz megszólítani. Miként lehetne őket mégis valahogy becsalogatni az egyes rendezvényekre, vagy van-e olyan korosztály, akik még nyitottak, érdeklődőek?

M. D.: Igen, az általános iskolás korosztályt még érdeklik az olyan hagyományos ünnepek, mint a húsvét, az advent, vagy az őszi terményünnep. Az óvodásokat vonzza a tánc ház, ami kicsit könnyedebb, így abban ők is részt tudnak venni. A 14-18 évesek érdeklődését felkelteni már nehezebb. Őket ugyanis egészen más jellegű programok érdeklik. Próbáltunk itt mozit is létrehozni, oda azért bejárnak, de inkább a 14 év alatti korosztály az, akit el tudunk érni. Ha már óvodás korukban ideszoktatjuk őket, talán megfogjuk őket annyira, hogy a későbbiekben is ellátogatnak hozzánk. Az óvó néikkel és a tanárokkal is együttműködünk, mindig átvisszük nekik az aktuális programokat. Ha az őszi táborunkat szervezzük, délelőttre tesszük a programokat, hogy az óvónők átjöjjenek a gyerekekkel, mert a csimoták remekül érzik magukat, ám a szülők nem feltétlenül hozzák el őket.

Advent

Tombola

M. Z.: *Miként emlékezik vissza arra a 2-2,5 évre, amíg közösségi munkásként dolgozott? Mennyire határozta meg, hogy maradjon?*

M. D.: Nagymértékben meghatározta az életemet. Rossz élmények sosem értek, teljesen pozitív volt minden. Közösségben dolgozni sokat adó élmény volt, közösen oldottuk meg a feladatokat. Nagyon szeretek több emberrel együtt dolgozni. Így beeláttam egy igazi közösségi életbe. Még az Nemzeti Művelődési Intézetben eltöltött időszak előtt könyvtárba ugyan eljártam, ám a Művelődési Házba csak nagyon ritkán, még általános iskolás koromban. Mostanra már megfogott a Művelődési Ház miliője. Egy darabig biztos, hogy ezzel tervezek.

M. Z.: *Van valami más is, amivel szeretne foglalkozni?*

M. D.: Konkrét tervem nincs. 5-10 évig szeretnék maradni. Hogy utána mi lesz, még nem tudom, de biztos, hogy a közeljövőben maradok.

M. Z.: *A kulturális rendezvényszervező tanfolyam mennyiben befolyásolta?*

M. D.: Megerősített, mert ott is tanultam újdonságokat, illetve ráerősített olyan dolgokra, amiket már itt láttam. A tanfolyamon is csupa pozitív hatás ért. Mellesleg hozzáadott az itteni munkámhoz is, sokszor eszembe jut, hogy ez melyik tételhez is tartozik.

M. Z.: *Dóra, ha Önre volna bízva a Ház, milyen tervei lennének? Milyen programterveket dolgozna ki?*

M. D.: Elsősorban az idősebb vagy a közép generációt valamiféle

tanfolyammal lehetne becsábítani, akár egy nyelvtanfolyammal, akár informatikaival, mert még aktívak, s úgy érzik, hogy tudnak még tanulni, tehát számukra lehetőséget kellene biztosítani. A fiataloknak olyasféle klubot hoznék létre, ami érdekli őket, mindemellett tájékoztató jellegű előadásokat tartanánk, hogy mire vigyázzanak, hisz ebben a felgyorsult világban szükségük volna rá, hogy elkerüljék a veszélyes helyzeteket. Ezeken túl szórakoztató jellegű programokkal is kedveskednék nekik. A szülőknek is segíthetnénk, a gyerekekkel együtt ki-lephetnének a mindennapi taposómalomból, az otthon zárt világából.

CSEH MÁRTA Szombathelyen, a Nyugat-magyarországi Egyetem kommunikáció – művelődésszervező szakán végzett 2009-ben, fő területe a rendezvényszervezés volt. 2014 októberében nyújtott be pályázatot a szabadbattyáni Általános Művelődési Központ művelődési házába a művelődésszervezői állásra. Korábban 20 éven keresztül lakott már a településen, s lelkében soha nem is szakadt el tőle, éppen ezért nagyon nagy tervekkel és célkitűzésekkel érkezett vissza. A legfontosabb célja, hogy a művelődési ház egy olyan pont legyen az itt élő közösség életében, ahová mindig érdemes betérni, ami igényeik szerint, örömeikre és megelégedésükre működik, hasznos alternatívákat kínál az embereknek a szabadidejük eltöltéséhez. A hitvallása, hogy közösséget meg kell szervezni, a lakosság hangjára oda kell figyelni, mindig nyitottnak kell lenni a felőlük jövő minden kezdeményezésre. 2016 júliusa óta dolgozik a művelődési ház vezetőjeként.

MOLNÁR DÓRA 2014 szeptemberében került a Nemzeti Művelődési Intézet kulturális közösségi munkásként a szabadbattyáni Általános Művelődési Központ Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtárába. Három évet töltött ebben a munkakörben, sok tapasztalatot szerzett a kulturális élet területén, és módjában állt mélyebben beelátni a közösségi művelődés szervezési hátterébe. Idővel lehetősége nyílt egy kulturális rendezvényszervező tanfolyamot elvégezni, ami lehetővé tette, hogy 2017 márciusától főállásban foglalkoztassák tovább az időközben önállóvá vált intézményben.

MÁHR ZOLTÁN az NMI Művelődési Intézet Nkft. Fejér Megyei Irodájának módszertani referense. 1983 óta dolgozik közművelődési területen. Magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár és közművelődési előadói diplomáját az ELTE Bölcsészettudományi Kar nappali tagozatán szerezte. Szakmai pályafutása során dolgozott „egyszemélyes” művelődési ház vezetőjeként, művelődési intézmény munkatársaként, igazgatójaként, és megyei művelődési központ munkatársaként és annak szakmai igazgatóhelyetteseként. Rövid – közigazgatási – kitérő után a Nemzeti Művelődési Intézet, illetve annak szellemi utódjának, az NMI Művelődési Intézet munkatársa lett.